

Mírové hnutí a mladá generace

Situace, která se ve světě za několik posledních let vytvořila, musí vážně znepokojovat každého — a to je bezpochyby naprostá většina lidstva —, kdo si přeje žít v míru a nejen v míru, ale i bez stálého strachu z války.

V důsledku neustálého postupu sil světového socialismu, pokroku a demokracie, v důsledku úspěchů národněosvobozeneckého hnutí nastoupily nejreakčnější síly imperialismu k soustředěnému útoku s cílem zvrátit vývoj, který postupně omezuje a likviduje jeho panství nad světem. Imperialismu jde především o to, aby ve svůj prospěch narušil existující rovnováhu sil, aby získal vojenskou převahu nad Sovětským svazem a socialistickým společenstvím, a tak mohl znovu z pozice síly uskutečňovat své světovládné plány, vykořisťovat země třetího světa a politicky vydírat socialistické země.

Proto rozpoutal novou vlnu doslova bezuzdného zbrojení, vyvíjí a vyrábí stále ničivější zbraně, jako je neutronová bomba, chemické či bakteriologické zbraně. Zbrojení vyvolané USA a dalšími státy NATO dosáhlo dnes takového stupně, že podle údajů Mezinárodní organizace práce pohltí zbrojní průmysl každou minutu milión dolarů. Do výroby zbraní je zapojeno 50—60 miliónů vysoce kvalifikovaných pracovníků a 25 procent vědců z celého světa.

I z těchto několika faktů je zřejmé, že účinná odzbrojovací opatření by uvolnila nesmírné materiální i intelektuální zdroje, které by v krátké době mohly úspěšně řešit takové základní celosvětové problémy, jako je zásobování potravinami, energií a surovinami, ochrana životního prostředí, financování ekonomických a sociálních programů, zdravotnická péče, školství atd.

V agresivních plánech imperialismu má zvlášť významné místo evropský kontinent, na jehož západním území má být v roce 1983 započato na základě rozhodnutí NATO s rozmísťováním nových amerických raket středního doletu s jadernou náloží. Tato skutečnost by výrazně narušila rovnováhu sil ve světadílu, kde spolu obě protichůdná vojenská seskupení — agresivní Severoatlantický pakt a obranné seskupení států Varšavské smlouvy — bezprostředně sousedí. Jaké ohrožení by realizace plánu USA a NATO pro náš „starý“ kontinent znamenala, je očividné.

Své dobrodružné záměry maskuje imperialismus široce rozvinutou propagandistickou kampaní o tzv. „sovětském nebezpečí“ a současně se snaží působit na veřejné mínění bagatelizováním hrozby jaderné války úvahami o možnosti jejího „omezení“ apod.

Celkový vývoj mezinárodní situace tak plně potvrzuje slova soudruha L. I. Brežněva na XXVI. sjezdu KSSS, že „všechny národy naší planety nemají dnes důležitější mezinárodní úkol než uhájit mír“.

V mezinárodních vztazích posledního období se objevuje další významný rys, který je přímou reakcí na militaristickou, agresivní politiku imperialismu. Je to obrovský rozmach mírového, protiválečného a odzbrojovacího hnutí, který značně zesílil nejen v zemích západní Evropy, ale i v USA, Kanadě, Japonsku i v četných dalších státech.

Je to hnutí, které na jedné straně uvědoměle, na druhé straně spontánně, z přirozeného strachu z možnosti všeničivé jaderné války podporuje cestu, kterou svou leninskou mírovou politikou prosazuje Sovětský svaz a ostatní země socialistického společenství, cestu ke zmírňování mezinárodního napětí, postupnému odzbrojování, k řešení všech sporných otázek jednáním, cestu k všeobecné bezpečnosti a vzájemně výhodné spolupráci.

Výrazný impuls k rozvoji mírového hnutí znamená každá nová sovětská iniciativa — předkládaná jménem sovětského lidu soudruhem L. I. Brežněvem. Zejména jeho poselství II. zvláštnímu zasedání VS OSN o odzbrojení, obsahující bezvýhradný jednostranný závazek SSSR nepoužít jako první jaderné zbraně, mělo ve světovém mírovém hnutí široký pozitivní ohlas.

Právě v důsledku rozmachu mírového, protiválečného hnutí, v důsledku toho, že se k němu přidávají stále nové společenské síly, je toto hnutí velmi různorodé, spojené často jen myšlenkou uchovat mír. V pravý čas proto vystoupila Světová rada míru s iniciativou, aby se v červnu 1983 sešlo v Praze reprezentativní Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce, jehož posláním by mělo být dospět v otevřené diskusi ke společným stanoviskům na základní otázky války a míru, přispět k posílení jednoty a akceschopnosti mírových, protiválečných a odzbrojovacích hnutí a sil celého světa.

Vysoce potěšitelným rysem tohoto hnutí je skutečnost, že se v něm ve stále větší míře a se stále vyšší aktivitou angažují mladí lidé. Mladá generace světa chápe, že jsou to mladí lidé, kdo nejvíce na válku doplácí, že jsou to především oni, kdo umírají na bojištích, a že i samotné válečné přípravy a zbrojení kříží jejich životní plány, znesnadňují jim přístup ke vzdělání, omezují jejich životní a sociální potřeby, prohlubují jejich diskriminaci.

Mladé pokolení současného Československa má to osudové štěstí, že se narodilo a vyrostlo v podmínkách socialistické společnosti. Ve společnosti, kde její vedoucí síla — komunistická strana — a socialistický stát vycházejí důsledně a bezvýhradně z leninské politiky míru a mírového soužití a také ji na mezinárodním fóru neochvějně prosazují. Je to politika, která je v plném souladu s přáním, tužbami a perspektivami každého našeho občana, která beze zbytku odpovídá nejzákladnějším životním zájmům mladých lidí.

Mladí lidé naší socialistické vlasti se pro mír upřímně a jednoznačně angažují svými postoji, podporou mírové politiky SSSR, Československa a ostatních socialistických zemí i četnými projevy morální, politické a materiální solidarity se svými vrstevníky na Západě a v rozvojových zemích. Jde však o to, aby nejen svým myšlením, ale především svými činy plně chápali podstatu svého mírového poslání, již na III. sjezdu Socialistického svazu mládeže vyjádřil soudruh Gustáv Husák slovy: „Být pro mír pro nás znamená být pro rozkvět a obranu naší socialistické vlasti, pro spojení a přátelství se Sovětským svazem, pro pevnou jednotu států socialistického společenství...“

Krátce řečeno, aby si byli plně vědomi neustálé platnosti a právě v dnešní době naléhavé aktuálnosti hesla „Buduj vlast — posílíš mír“.

Výchova socialisticky myslícího a jednajícího mladého člověka — přičemž bych důraz kladl na slovo jednajícího — je vysoce odpovědným posláním. Její základy jsou kladeny v rodině, systematicky a cílevědomě je rozvíjí socialistická škola.

Velký díl spoluodpovědnosti za to, jací jsou naši mladí lidé, jaký je jejich vztah k socialismu, k politice komunistické strany, jak se připravují na život, jak pracují, jak se angažují ve veřejném životě, a tedy i v úsilí za zachování míru, spadá na bedra organizací sdružených v Národní frontě, v jejichž řadách je organizována téměř všechna naše mládež.

Rozhodující místo zde přirozeně má Socialistický svaz mládeže a jeho Pionýrská organizace, které se stávají občanskou školou mladé generace již od dětských let. Mládež však ovlivňují bez výjimky všechny organizace Národní fronty — odbory, tělovýchovná organizace, Svazarm, SČSP, Svaz žen, ale i Svaz protifašistických bojovníků, Vědeckotechnická společnost a všechny ostatní.

Využívají při tom příznivých podmínek, které pro harmonický, morálně i fyzicky zdravý vývoj mladých lidí vytváří politika komunistické strany a socialistického státu. V práci s mládeží jsme všichni společně dosáhli nemalých výsledků. Projevuje se to ve školách i na pracovištích, v politické a společenské angažovanosti, v morálce mladých lidí.

XVI. sjezd KSČ však po právu zdůraznil, že život klade vyšší požadavky i na mladou generaci, na její profesionální zdatnost, ideovou vyspělost a morální pevnost, na její schopnost zvládat nové úkoly. Nezbytnou součástí výchovy přitom tvoří zásada, že je třeba naučit každého mladého člověka, aby nejen přicházel se svými požadavky, ale především sám přispíval ke společnému dílu.

Výchova mladého pokolení k aktivní účasti v zápase o uchování a zabezpečení míru je procesem, nedílnou součástí jeho celkové socialistické výchovy, na níž se podílí rodina, škola i všechny společenské síly. Domnívám se, že celé období příprav Světového shromáždění za mír a život, proti jaderné válce, jeho průběh i intenzivní kampaň seznamování s jeho výsledky a závěry nám dává příležitost, jak mírové cítění a aktivitu naší mládeže výrazně prohloubit. Budeme přitom pracovat s obrovským množstvím přesvědčivých, působivých faktů, na shromáždění samotném bude řečeno mnoho i k účasti mládeže a studentů v mírovém hnutí. Zahraniční delegáti se rozjedou do krajů a okresů naší vlasti, někteří z nich budou vystupovat i na shromážděních mladých lidí.

To vše i mnohé další aspekty příprav a výchovného využití výsledků světového shromáždění klade na nás všechny odpovědnost, abychom tuto mimořádnou příležitost nepromarnili, aby díky našemu společnému úsilí sehrála pozitivní úlohu při prohlubování pracovní a studijní aktivity mladých lidí, aby se pozitivně promítla v jejich myšlení i činech pro další rozvoj socialismu v naší vlast, pro mír a pokrok ve světě.